

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.н. Явор Светозаров Конов

(Департамент Музика, Нов български университет) –

доктор на изкуствознанието

(по научното направление 8.3. музикология и музикално изкуство)

и професор по полифония (в същото научно направление),

на дисертацията на тема

**„Методически модел за прилагане на мобилни технологии и
апликации в обучението по музика“ (2020),**

на магистър Георги Иванов Георгиев,

докторант на самостоятелна подготовка

по професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по

(Методика на обучението по музика),

област на висшето образование 1. „Педагогически науки“,

разработена под научното ръководство на

проф. д-р Адриан Георгиев Георгиев,

за присъждане на образователната и научна степен Доктор

Катедра Музика,

Факултет по науки за образованието и изкуства,

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

2020

Биографични данни за докторанта:

Според предоставената ми автобиография, г-н Георги Георгиев е роден през 1969. В 1988 е завършил СМУ (днес НМУ) „Любомир Пипков“ в София. След двугодишна военна служба, учи и завършва и БДК (НМА) „Проф. Панчо Владигеров“ като магистър по контрабас (1995), а 9 години по-късно – и магистратура по компютърни аудиотехнологии и тонрежисура в СУ „Св. Климент Охридски“ (2004). Пак там е бил докторант в периода 2005-2009 година.

Докторантът е работил в различни институции, у нас и в чужбина, в областта на електронната музика и продуцентството, има и специализации (в България и зад граница). Съответно, освен Microsoft Windows, Microsoft Office и други основни компютърни програми, магистър Георгиев ползва немалък брой специализирани софтуерни продукти. От 2015 и понастоящем е асистент в СУ “Св. Климент Охридски” – по Компютърни аудио технологии.

Нямам данни за публикации на докторанта (свързани с дисертацията), освен за монография (под печат), която не ми е предоставена

И така, **предоставената ми за становище дисертация** е разположена на **190 страници**, близки по текстови обем до този на БДС.

Изчетох внимателно и изцяло и дисертацията, и автореферата към нея.

Текстът има нужда от коректорска намеса, на места и редакторска.

Библиографията би трябвало да се подреди по единен стандарт. Съдържа опис на 135 заглавия на български език и 31 – на руски (общо 166 на кирилица) и 359 на английски език (много от които достъпни чрез интернет): общо 525. Но в самия текст на дисертацията, посочените автори

са общо на брой под 20, като при това конкретна страница е посочена само в един случай (ако не греша). Ако приложи критерия, списъкът с референтните източници да включва само действително посочените в текста, останалите над 500 би могло да се приложат само като списък с допълнителни четива по темата.

Дисертацията е подредена в **Съдържание, 3 глави и Заключение.**

Авторефератът отразява в достатъчна степен дисертацията.

Приемам, че магистър Г. Георгиев е автор на дисертацията си.

Поздравления за научния ръководител проф. д-р Адриан Георгиев, ръководител на катедрата, към която е процедурата по тази защита.

Темата е актуална, що се отнася до училищната дейност у нас – и в частност преподаването по музика. Инак, разпространението и ползването на смартфони и приложения за тях от децата е факт, отчасти е въведено и в училища у нас. Но що се отнася до повсеместното им въвеждане в преподаването по музика в българските училища, на регламентираното им ползване, със съответните специални програмни приложения, това е актуално – и дори належащо. Предвиждам, че ще се заявят и желаещи да разработят съответни приложения за българското училище, които да бъдат официално одобрени като учебни средства. За разпространението в училищни системи по света, и в частност във Финландия, се заговори усилено у нас – и се показва – преди 3 години:

<https://nova.bg/news/view/2016/10/30/163372/темата-на-nova-страст-за-учене>

; ето и още един, англоезичен материал:

https://bgswim.com/new.php?new_id=6968).

В първа и втора глава на изложението си, **авторът** е показал **осведомеността** си по **проблематиката**. Първата глава (няма заглавие) представя тематиката, образователната стратегия в РБ и тази за прилагането на ИКТ в образованието и науката, както и нашия закон за

предучилищното и училищното образование; европейската образователна стратегия „Е2020“; „за“ и „против“ ползването на мобилни устройства за образователни цели; въпроси на хардуера и софтуера, и в частност на приложения за обучение по музика. Втората глава (вече има заглавие, „Методически модел“) представя държавните образователни изисквания, и в частност на тези по музика за III и IV клас, преподаване, оценяване и пр.. С други думи, в първите 2 глави на дисертацията си докторантът показва, че познава добре образователните параметри и практики, принципите и възможностите на приложенията за музика за смартфони – и е показал и няколко конкретни приложения, в детайли като възможности, не само принципно. Подредил е известна информация. Направил го е на български език (изпълнен обилно с нови чуждици, най-вече англосаксонски, обяснимо), с което текстът му би могъл да се ползва от българоезични читатели като наръчник, или поне като обща информация по въпроса. (След като mine през коректор и редактор!) Накратко: първите две глави показват информираността на докторанта по темата на дисертацията му.

Прочитът на представения от колегата Георгиев текст ми бе интересен и полезен, като надграждащ познанията ми по темата за музикалния софтуер за смартфони и таблети и прилагането му в педагогическата практика.

За същински **авторска** и **приносна** в дисертацията ще приема **третата ѝ глава** (наречена „Планиране и провеждане на експериментално изследване“), в която са представени направените от докторанта **анкети с деца от 3-и и 4-и клас** на софийското 51-во училище „Елисавета Багряна“. „Емпирично изследване“, както е формулирано от докторанта. Анкетата е проведена с **експериментални и контролни групи**, всяка от които в число само от по около 25 души, поради което резултатите от тях и осмислянията на докторанта, на тази числова база, приемам условно (статистически условно, защото). **Докторантът показва** (онаглеждава **и графично**), **че при**

децата, ползвали смартфони за обучение по музика (и в частност: за придобиване на нотна грамотност), резултатите са по-добри, в сравнение с децата от контролните групи, обучавани традиционно (без да е пояснено в какво то се изразява; „с традиционни методи“, е формулировката в текста). Представена е и съответната (потвърдителна) хипотеза (цитирам из стр. 153 на дисертацията): „ако мобилните технологии се прилагат целенасочено и целесъобразно в учебно-образователния процес в началната образователна степен, то чрез тях може да се постигне повишаването на активността на учениците в учебната работа, посредством по-пълното ангажиране на вниманието и мотивирането им за извършване на планираната от учителя дейност“. Решавам да приема, че тази хипотеза е **основният (потвърдителен) принос на дисертацията.**

Не мога да се съглася, че в случая (ползването на мобилни технологии в преподаването и обучението) може да става дума за „всички“ сетива, както пише на следващата страница в дисертацията (защото, къде са в случая обонянието и вкусът, в частност в обучението по музика?) и че „мобилните технологии представят пред учениците материалния свят в неговата цялост (? , ЯК) и завършеност (? , ЯК). Не искам да попитам и какво точно значи четвъртият качествен критерий (по експеримента), формулиран като „ниво на владеење на интелектуални умения“, но ако докторантът иска, би могъл да ми отговори на защитата.

Не искам да влизам и в редица други детайли от текста, като си намирам оправдание с това, че пиша становище, което следва да не е в голям текстови обем. Единственото, което не мога да не подчертая, е убеждението ми, че решаваща е личността на учителя, който, благотворно или не, може да ползва и класически, и съвременни, в това число и мобилните, средства, при работата си с един или друг „контингент“ деца.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ: въз основа на гореизложеното, въпреки изказаните критики и резерви, оценявайки:

- 1) актуалността на темата на дисертацията,**
- 2) демонстрираното познаване на материята от страна на докторанта и**
- 3) извършения от него анкетен експеримент, респ. базираната и на него потвърдителна хипотеза за ползотворността от обучението по музика (и) чрез съвременните дигитални технологии – и в частност смарт-телефони и планшети, при подходящи за целта софтуерни приложения,**

гласувам „ЗА“ това на магистър Георги Иванов Георгиев, въз основа на дисертацията му на тема „Методически модел за прилагане на мобилни технологии и приложения в обучението по музика“ (2020), да му бъде присъдена от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ образователната и научна степен „доктор на педагогиката на обучението по музика“.

София, 18 февруари 2020

(Проф. д.н. Явор Конов)